

ОСВІТА ПЕРШОЮ ОБОРОНОЮ ПРОТИ КОМУНІЗМУ, ПРИГАДУЄ ПРЕЗИДЕНТ

Винтер Парк, у Флориді, 8 березня. — Президент Труман пригадав ще раз, що освіта це зброя, якою можна побороти комунізм вдома і закордоном. На спеціальному зібранні в Роліне Каледж, під час якого його наділено почесною грамотою доктора людяності, заявив Труман: „Освіта це перша наша оборонна лінія. У конфлікті засад і політичних ідей, які розділюють сьогоднішній світ, надія Америки, наша надія і надія світу лежить в освіті. Тільки освітою можна побороти сіті комунізму. Зайнята від кайданів душа вільної людини дає духову оборону, непереможну досі й непереможу в майбутності. Ми можемо не знати, що діється поза Залізною Заслоною, однак ми знаємо, що розумі народу в європейських демократіях, який живе перед Залізною Заслоною, є найліпша надія миру в сьогоднішніх часах“.

Президент приїхав літаком з морської бази в Кіі Вест до Роліне Каледж, де його привітав губернатор Флориди Філлер Ворен серед великого здвигу народу. Губернатор назвав президента „провідником свободолобних людей“ в ділянці расовій, економічній рівності й миру.

ДВОПАРТИЙНА ЗАСАДА ПРИ ОБОРОНІ

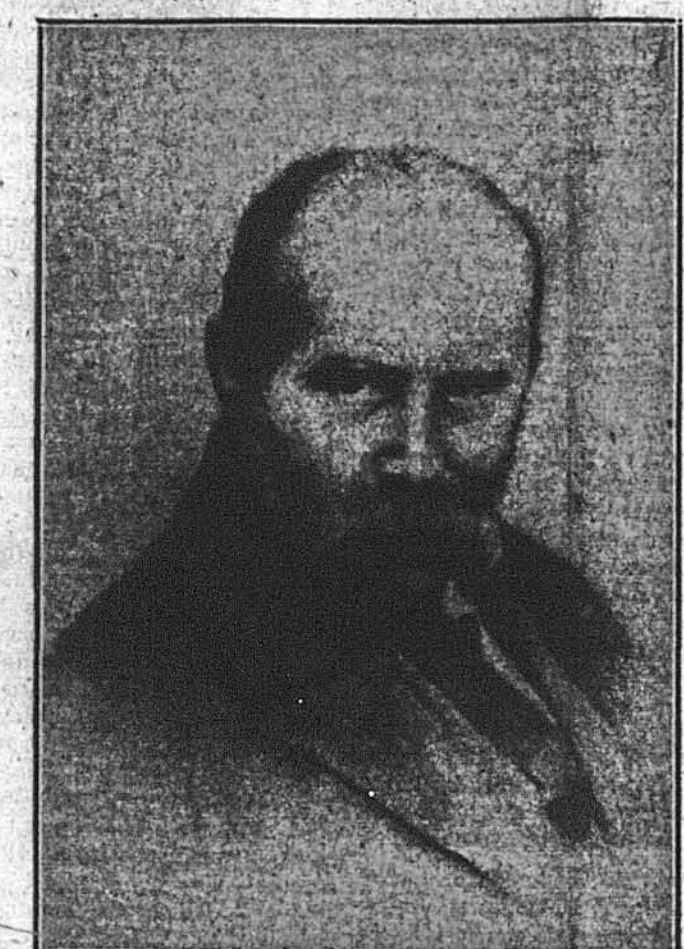
Вашингтон. — Луїс А. Джансон, наслідник секретаря оборони після уступлення Форрестала, дібрав для себе республіканця як одного з двох головних помічників. Ним є Пол Г. Гріфіт з Пенсильванії, який у минулому був красивим командантом Американського Легіону. Другим помічником буде полк. Луї Г. Ренфров, асистент військового прибічника при президенті. Оця засада двоупартійності в департаменті оборони буде провідною засадою для секретаря Джансона в майбутності.

ОДОМ ПЕРЕЛІТІВ З ГАВАЙВ ДО НЬО ЙОРКУ В 36 ГОДИНАХ

Тітерборо, у стейті Нью Джерсі. — Вільям Одом, який перелетів одинцем у малім літаку без перестанку з Гонолулу, на островах Гаваї, до Тітерборо, під Нью Йорком осягнув рекорд у одиничнім леті. Він перелетів 5,300 миль впродовж 36 годин, коли його приписав газетники були на вичерпанні. За ньюйорським часом він вийшов з Гонолулу в неділю в год. 12.13 сполудня, а осів у Тітерборо у вівторок в год. 12.05 сполудня. Його полет не був зголошений в міжнародній бюрі авіонавтики і тому не має міжнародного значення.

ЗА ЗАБЕЗПЕКУ ЗАСАД РОДИННОГО ЖИТТЯ

Сан Франциско. — У нашій країні заходить потреба охорони морального здоров'я й безпеки родини стейтовими чинниками, як це ствердив на конвенції Красвої Конференції Католицької Добродійності о. Едгар Шиделер, директор Бюра Родинного Життя. Стейт є звичайно тільки оборонцем фізичного життя осіб і родин, а не звертає належної уваги на забезпечення морального здоров'я й безпеки родини, ствердив референт.

А осім нам впути на землі
Єдинодумліє подай
І братолобіє пошлі.
Т. ШЕВЧЕНКО.

Ньюйорська Адвокатська Палата таврує народовбивство в Україні і балтійських державах

Нью Йорк, 8 березня. — Народовбивство, як навісисне й систематичне винищування расових і національних груп існує сьогодні в підсоветських балтійських державах і в різних областях України. З таким обвинуваченням вийшов у вівторок ввечір, 8 березня, Адольф А. Берле на зібранні Товариства Адвокатів міста Нью Йорку. Берле, який був давніше асистентом секретаря стейту, заявив, що він говорить це на підставі інформацій, які він дістав недавно. Ці закиди на адресу Советів висловив Берле під час промови, в якій домагався, щоб ньюйорський відділ Американського Товариства Адвокатів одобрив конвенцію Об'єднаних Держав у справі народовбивства.

Сенатський комітет підтримує Атлантійський Пакт

Вашингтон, 9 березня. Сенатський комітет закордонних справ вчора закінчив вступні студії проекту Атлантійського пакту, даючи йому свою неформальну ще апробату. Нариди комітету в цій справі тривали вчора три години і в них взяв участь державний секретар Дін Ачесон. Предсідник комітету, сен. Там Конелі з Тексасу, заявив кореспондентам, що пакт зможе бути підписаний вже після двох тижнів. На вчорашніх нарадах комітету ще не переведено голосування в справі цього пакту.

СОВЕТСЬКА ЛАЙКА НА АМЕРИКАНСЬКИХ ЖІНОК

Москва, 9 березня. (ЮП). — В Советах вчора обходили Міжнародний День Жінки, що позначився головню лайкою на Америку та демократичні системи взагалі. Советська преса надрукувала статті, в якій вихваляє „свободу“ жінок в Америці, що вона поневолює жіночку, амушуючи її до пияцтва. Зокрема „Труд“ про-

ВИРОК НА ДУХОВНИКІВ В БОЛГАРІЇ

ЧОТИРЬОХ ЗАСУДЖЕНО НА ДОСМЕРТНУ, А ІНШИХ НА ДОВГОЛІТНУ ТЮРМУ

Софія, 9 березня. — Болгарський комуністичний суд в Софії проголосив вчора вирок у відомому процесі керівних членів Верховної Ради Протестантських Церков в Болгарії. Чотирьох духовників засуджено на досмертну тюрму, втрату громадських прав та конфіскату майна. Дев'ятьох дальших підсудних засуджено на кару тюрми від 5 до 15 років, на втрату громадських прав від 8 до 20 років, на частинну конфіскату майна та на великі карні гривни. Двох підсудних дістали по одному році тюрми зі звітшенням карі. Всі підсудні були суджені за „зраду“, „змову проти уряду“, „шпигунство“ в користь американців і британців та за проти-законні грошові трансакції. Після проголошення вироку підсудні заявили, що вони „дуже вдоволені“. Світова преса віддала цьому процесові багато уваги, порівнюючи його з недавнім більшовицьким судом над кардиналом Міндсені в Мадридці та зараховуючи його до загального більшовицького наступу на релігію взагалі.

ПІСЛЯ ВІДПОВІДІ НА ЗАПРОШЕННЯ НА ПЕРЕГОВОРИ З ІЗРАЕЛЕМ

Родос, 9 березня. — Посередник ОД в справі Палестини, д-р Ралф Бенче, повідомив, що уряд Сирії відкинув його запрошення на переговори з Ізраїлем в справі перемир'я. Натомість „деякий прогрес“ зроблено в переговорах Ізраїля з Ліваном.

АТОМОВІ МАНЕВРИ БЕЗ АТОМОВОЇ БОМБИ

Лондон, 9 березня. — Вчора в британському парламенті повідомлено, що королівська фльота відбуде цього літа атомові вправи, хоча і без атомової бомби. Ціллю вправ буде прослідити радіоактивні істоті в Європі. Вчора він вийшов на інспекцію турбо-літаків на базі у Форстенфельд-Брук.

Сенатський комітет підтримує Атлантійський Пакт

КОМІТЕТ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ЗАКІНЧИВ ВСТУПНІ СТУДІЇ ПРОЕКТУ

Вашингтон, 9 березня. Сенатський комітет закордонних справ вчора закінчив вступні студії проекту Атлантійського пакту, даючи йому свою неформальну ще апробату. Нариди комітету в цій справі тривали вчора три години і в них взяв участь державний секретар Дін Ачесон. Предсідник комітету, сен. Там Конелі з Тексасу, заявив кореспондентам, що пакт зможе бути підписаний вже після двох тижнів. На вчорашніх нарадах комітету ще не переведено голосування в справі цього пакту.

ІТАЛІЯ ПРИЙМЕ ЗАПРОШЕННЯ ДО АТЛАНТІЙСЬКОГО ПАКТУ

ІТАЛІЙСЬКИЙ УРЯД ОДНОГОЛОСНО ПІДДЕРЖУЄ ТЕПЕРІШНЮ ЗАКОРДОННУ ПОЛІТИКУ

Рим, 9 березня. — Всі члени італійського уряду, включно з трьома соціалістами, одобрив вчора одноголосно теперішню закордонну політику країни, якою керує міністер закордонних справ граф Сфорца, зокрема у відношенні до проєктованого Атлантійського пакту. Уряд „завдовляєм“ ствердив, що ця політика веде „до консолідації миру та безпеки Італії“. Однодушність, з якою уряд поставився до теперішнього стану закордонних справ, є неомільною ознакою, що Італія приступила до Атлантійського пакту, якщо тільки її до участі в ньому запросили. Вже на цьому самому засіданні міністер Сфорца мав висловитися дуже оптимістично щодо можливостей такого запрошення. Він заявив, що в теперішніх обставинах Італія не може дозволити собі на політику „рівноваги“ між Сходом і Заходом, та що її інтереси вимагають приступлення до Атлантійського пакту. Він в дальшому заявив, що опозиція деяких західно-європейських країн проти запрошення Італії до цього пакту диктується не ворожим відношенням цих країн до Італії, тільки побоюваннями, що тоді американська допомога буде розділена між багатьма державами, і тим самим вона буде менша для кожної з них.

ДАЛЬШІ ЗМІНИ В СОВЕТСЬКОМУ УРЯДІ

Лондон, 9 березня. (ЮП). — Московська радіовисилка сьогодні рано повідомила, що рішенням Президії Верховної Ради СССР Олександр Ляріонович Єфремов „будь звільнений від обов'язків“ міністра інструментальної машинобудівельної індустрії та іменованій заступником голови Ради Міністрів. На звільнене ним місце призначено Анатолія Івановича Котузова.

ЧОТИРОРИЧНИЙ ПЛАН ІЗРАІЛЯ

Тель Авів, 9 березня. — Давид Бен-Гуріон, прем'єр новоствореної держави Ізраїля, представив вчора парламентові до апробати новий уряд країни та рівночасно запропонував чотиріорічний план всебічного розвитку тої країни. Закордонна політика мала б йти по лінії чартуру Об'єднаних Націй і окрему увагу звертається розвиткові приназних стосунків з Америкою і Советським Союзом, як теж з арабськими країнами.

ЗАХІД ЗНОВУ ВІДКИДАЄ ЮГОСЛАВСЬКІ ДОМАГАННЯ ДО АВСТРІЇ

Лондон, 9 березня. — Заступники міністрів закордонних справ чотирьох великодержав, що тут підготовляють мировий договір з Австрією, вчора знову відкинули „змодифіковані“ югославські домагання „основних воєнних відшкодувань“ від Австрії. Советський представник ці домагання підтримував.

АНГІЛІЙСЬКОМУ КОРОЛЕВІ ОПЕРУВАТИМУТЬ НОГУ

Лондон, 9 березня. — Вчора в Вундінгемському палацу проголошено підписаний 6 лікарями болютин, повідомляючи про рішення піддати короля Юрія малій операції нерву в

ПОСТАНОВИ АТЛАНТІЙСЬКОГО ПАКТУ

Лондон, 9 березня (АП). — Поодинокі закордонні кореспонденти з різних поінформованих джерел довідуються деякі головні постанови проєкту Атлантійського пакту, підготовка тексту якого вже закінчена та який тепер є під розглядом урядів заінтересованих країн. Згідно з цими інформаціями договір мав би тривати 20 років, з можливостями його дальшого продовження. В ньому є три найголовніші постанови: 1. Безпосередня допомога всіх кожному з партнерів, на випадок нападу на нього; 2. Спільна допомога в підготовці спільної оборони і 3. Спільні інформації, наради і поради у випадках загрози нападу. В проєкт договору включено кляузулу, на підставі якої приступлення до війни Америки може рішати тільки Конгрес. На цю тему в проєкті сказано: „Цей договір має бути ратифікований і ратифікація його буде менша для кожної з них.“

СОВЕТСЬКИЙ АРМАРОК В ЛІНІНЦІ У ПІД ЗНАКОМ НАПІЗМУ

Ляйпціг, Німеччина, 9 березня. — В цьому німецькому місті в глибокій советській зоні почався традиційний армарок, але тим разом на ньому дуже мало товарів, натомість дуже багато пропаганди. Звертається увагу, що місто цілком приглушене советською агітацією з-під нацистського знаку „одинарід, одія райх, один фюрер“.

В ГРЕЦІ СУДИТИМУТЬ ГЕНЕРАЛА ЗА НЕЗДАТНОСТЬ

Атени, 9 березня. (ЮП). — Грецьке міністерство війни повідомило, що вкоротці перед воєнним судом стане ген. Венедиктос Кетсос та шістьох інших високих старшин. Їх судитимуть за неадарність, що вони не потрапили прогнати партизанів з міста Карпенісіон, 125 миль на північ від Атен, яке партизани були зайняли в січні та держали протягом 20 днів.

ЗАБОРОНЕНО СТУДЕНТСЬКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ В ПОЛЬЩІ

Варшава, 9-го березня. — Польські власті повідомили студентів Познанського університету, що вони „не толеруватимуть будь-яких студентських демонстрацій“. При цій нагоді польська публіка довідалася, що там п'ять тижнів тому відбулася велика демонстрація, в якій взяло участь понад 1,500 студентів, домагаючись традиційних університетських вольностей.

правій нозі для поліпшення обігу крові. Король вже від деякого часу неадужав на ногу.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for Section 1102 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPLUATA:		SUBSCRIPTION RATES:	
Ha рік	\$7.00	One year	\$7.00
Ha рік	\$3.75	Six months	\$3.75
Ha рік	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і закордоном:			
Ha рік	\$10.00	One year	\$10.00
Ha рік	\$5.25	Six months	\$5.25
Ha рік	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з понеділка (англійською частинкою):			
Ha рік	\$2.50	One year	\$2.50
Ha рік	\$1.50	Six months	\$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів. За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СВІТЛО В ТЕМРЯВІ

Вчора минуло точно 135 років з того дня, як в сім'ї українського кріпака в селі Моринцях, Звенигородського повіту, прийшов на світ визначний геній української нації, Тарас Шевченко. Сьогодні минає точно 88 років, як він після 47 років свого мученицького і найбільш творчого життя навіки закрив свої повіки в далекому Петербурзі, звідки його перевезено та поховано "серед степу широкого на Вкраїні милій". Коротких 47 років життя і творчості Шевченка створили синтезу живих, мертвих і ненароджених земляків його та забезпечили вічність української нації.

Шевченко — це вічне світло в темряві історичних буднів. Вже його сучасники від його пророчих слів, "засвічувались вогненні язики мудрости на чолах", як це твердив Костомарів, та "волося на голові підносилося" від розуміння правди — як це писав добродушний Квітка-Основ'яненко.

Писати про Шевченка або читати чи слухати як про нього пишуть і говорять — зайве діло. Треба читати самого Шевченка. Бо щоб з'ясувати усі вчені і співи світу, щоб добути найкращих слів і висловлювали найясніші думки, то все, що вони сказали б про Шевченка і про його творчість, буде тільки слабим відгомном того, що сказав сам Шевченко. Буде тільки миготіння лампочки під повним промінням життєдайного сонця Шевченкових слів.

Генійність Шевченка в тому, що він живим словом скопив всю мудрість життя та його вічні закони. Кризь призму його творчості можна найкраще пізнати минуле, зрозуміти сучасне і відгадати майбутнє. Хто власне під світлом Шевченкової мудрости розглядати минуле, той неодмінно прийде до переконання, що весь розвиток відбувався по лінії скоплених Шевченком законів. Той неодмінно переконається, навіть на прикладах власного життя, що вказаний Шевченком шлях є єдиним правильним і що тільки по ньому можна дійти до мети. Шевченко — це справді вічне світло в кожній темряві. Тільки треба вміти і хотіти це світло бачити.

Це саме відноситься до сучасності і майбутности. Немає обставин, немає проблеми, на яку не можна б знайти повного висвітлення та готової вже розв'язки в творчості Шевченка. Немає темряви, якої не можна б розвіяти світлом Шевченкового генія. Власне на прикладах минулого можна безсумнівно переконатися, що нарід і одиниця заощадили б собі багато невдач і неволі, якби тільки вміли і хотіли прояснити собі темряву обставин світлом Шевченкової мудрости. Навіть на здигований запит чому цього не робиться знаходимо готову відповідь Шевченка: якби він вчилися так, як треба, то й мудрість була б своя.

Читаючи, вдумуючись і вчуваючись в Шевченкову творчість ми навчасьмося плакати сльозами, від яких ворог гине і рідиться воля; ми навчасьмося любити найвищою любов'ю, починаємо розуміти найвищу правду, пізнаємо Бога, стаємо людьми.

Це є наш Шевченко, що перемінив рабів у людей, що замість коритися і терпіти навчив боротися і здобувати. Тільки аби ми всі вчилися так як треба.

Згадуючи в сьогоднішні роковини не злим, тихим словом того, що дав нам найясніше світло в найтемнішій темряві, хочеться справді найчистішим серцем та найщирішою душею кликнути на весь голос: Будеш, Ватку, панувати, поки живуть люди, поки сонце з неба сяє, тебе не забудуть.

Нарешті знайшли правдиву назву

Президент Труман зробив велику прислугу загальній справі, коли назвав провідників американських комуністів, Вільяма З. Фостера та Юджина Денніса, просто зрадниками. По нм набрали відваги й інші визначні люди; набрали більшої відваги і преса. Таким робом тепер уже всі вживають тої самої назви, коли говорять про комуністів чи Комуністичну партію.

Чому забрало американцям так багато часу, щоб заговорити так одверто про суть комуністичної доктрини та цілі й завдання комуністів? Щоб на це відповісти, треба мати на увазі, що щойно тепер починають американці пізнавати, якою великою небезпечкою є комуністи для них самих, для їхньої країни, для Злучених Держав. Американці починають щойно тепер так виразно про це говорити, бо щойно тепер пізнали, що новий світовий конфлікт може загнати Злучені Держави в таке положення, що їм прийдесть воювати з самою централею світового комунізму, з Москвою.

Про таку есентуальність досі в Америці не думали. Советська пропаганда зручно підтримувала стару легенду про вічну дружбу Америки з Росією та неможливість воєнного конфлікту, ніби на тій підставі, що інтереси Злучених Держав і Росії з собою не колідують. Сьогодні положення змінилось уже тому, що свободолюбні народи передали Злученим Державам світовий провід у боротьбі демократії з тоталітаризмом. Уже те одно доводить до конфлікту між Советським Союзом і Злученими Державами і ми самі бачимо, що цей конфлікт стає з кожним днем гострішим. В таких обставинах було б уже національним злочинним не думати і про есентуальність, що може прийти теж і до воєнного конфлікту з Москвою. Знов пригтовляючись на таку есентуальність, годі не звернути увагу і на те, що діється у нашому власному середовищі, зокрема, чи нема в ньому нелюдяних елементів, таких, що на випадок війни з Кремлем були б схильні служити радше ворогові, як своїй рідній країні.

Виявилось отже вже цілком виразно, що Америці треба рахуватися з нелюдяністю американських комуністів. Їхні провідники виразно заявили, що комуністи не підуть з Америкою, якщо вона опинилась у війні з Росією. Становище американських комуністів не є ніякою несподіванкою для усіх тих, що визнаються на комунізм. На жаль, досі було в Америці багато фалшивих лібералів та

комунізуєчих, які голосили неправду про Кремль і комуністів і завжди вибілювали советський режим і тим шкодили Америці ще більше ніж ті, що були відомими комуністами. В Америці було через те багато побаламучених щодо комунізму людей, які починають щойно тепер прозирати.

Годі цьому дивуватись, коли зваяжимо, що масою на цій землі навіть комуністів і комунізуєчих з українського роду. Вже 30 років мучиться український нарід у советській тюрмі народів і втратив за цей час десятки мільйонів своїх найкращих сил через московсько-комуністичний терор. А проте й тут на вільній американській землі масою є комуністи з української крові, чи таких, що ніби не називають себе комуністами, а виступають як добровільні наймити Кремля і помагають йому ще й звідси виконувати далі своє катівське діло над невинним і безборонним українським народом. Як же ж тоді дивуватись, що масою тут комуністів теж і з американської крові, різних Фостерів, Деннісів та їм подібних. Американський нарід досі їх собі легковажив, так, як свого часу легковажили собі українці ролі різних Юрків Коцюбинських, Шахраїв тощо. Та тепер іде вже до зміни і під тим оглядом,

В. З. Фостер написав книжку "На зустріч Советській Америці". В ній він заповів, що "советська" Америка буде побудована на зраках Советської Росії, й то виключно з "диктаторською пролетарією". Комуністична література вказує теж і американським комуністам, як їм треба змагати до державного перевороту і переміни країни на кремлівського сателіта. З історії загарбаних і поневолених Кремлем країн і народів добре знаємо, як комуністи здійснюють свої "авіони", "визволення" теж і Америку. Для цього всяка зброя буде добра, а зрада обов'язкова.

Усе це повинно би бути відомим усьому американському народові. Однак комуністи та комунізуєчі зручно його дурили. Вони усіми способами втягали впливових і визначних американців до різних своїх акцій, які на перший погляд виглядали невинними, культурними і прогресивними, а на ділі були роботою п'ятої колонії, що поширала советські впливи, помагала американським комуністам рости в силу та деморалізувала здорового американського духа. Водночас комуністи вносили хаос в господарське життя Америки, загартуючи провід в різних ро-

Никола Неміроу.

ШЕВЧЕНКО І НТШ.

(З приводу 75-ліття Наукового Товариства ім. Шевченка).

Американський Відділ Наукового Товариства ім. Шевченка, в порозумінні з Головним Відділом НТШ на скитальщині, вівзав українське громадянство в Злучених Державах і в Канаді до ювілейних обходів основаного 11 грудня 1873 р. Товариства ім. Шевченка у Львові. Основано його законами й коштом придніпрянських діячів, що зогляду на заборону царським режимом українського слова в межах тогочасної російської імперії задумали друкувати українську літературну твору придніпрянщини саме у Львові. Тимто Товариство ім. Шевченка було спершу тільки літературним; очевидно, названо його іменем найбільш популярного поета, Тараса Шевченка.

Справді Шевченко не був ніколи в Галичині, відділений в тому часі російсько-австрійським кордоном від свого українського материка. Однак він, подорожуючи в 1843 р. по Волині, міг зацікавитися Галичиною й глянути на сумежні галицькі околиці з Крем'янецького узгір'я, в якому була й Почаївська Лавра. Але вже раніше його першу збірку поезій п. н. "Ластівка", видану українським байкарем Євгеном Гребінкою, мав у своїх руках пробудитель Галицької України, о. Маркіян Шашкевич, який, посилаючи її разом з іншими придніпрянськими виданнями своєю пообратимові о. Миколі Устияновичеві, писав:

"Оттак, Николаю, українські вірляти і десь-так душі й серце загартувати, Оттак, Николаю, руські соколяти. То в голос то з-під матері співають. Як мило заглядати, як то серце б'ється, Коли з України руська цієнька..."

бітничих юніях та викликаючи різні страхи, що їх можна було б обминати, коли б про них рішались самі робітники, а не юнії "боси", що йдуть за диктатором Москві.

Період комуністичної баламути в Америці вже кінчиться. Сьогодні американець уже знає, що бути в Америці комуністом, значить бути зрадником Америки. Приставати з комуністами, значить приста- вати до зрадників. Боронити комуністів, значить боронити зрадників.

Довго треба було на це ждати в Америці, але добре, що хоч тепер вияснено цю проблему так ясно, що вже не може бути для нікого ніякого викрутку, що він щось тут не знає, чи чогось не розуміє. Хай же мають це на увазі теж і ті з американських українців, що ще плентаються у хвості комуністів чи тих, що ніби не є комуністами, але завжди їм по- такують та ніяк не можуть здобутись на осуд злочинів Кремля.

В своїй доповіді на т. зв. з'їзді руських учених у Львові в 1848 р. згадав о. Микола Устиянович і про "громкого" Шевченка, що саме тоді за свою участь в київському Кирило-Методіївському Братстві був у солдатах на заслання в уральських - казакських-кіргізьських степах.

Ширшому загалові в Галичині став Шевченко відомий щойно після своєї смерті, коли в львівському "Слові" появилася допис з Києва про його смерть і похорон. "Слово" у- фондував у 1861 р. меценат тогочасного галицького письменства, судовий радник зі Самбора, Михайло Качковський, а редагував Богдан Дідицький, який виторвав спеціальний "язык висшого слова", що зближував би галичан до москвітизмів. Проте, допис з Придніпрянщини він поміщував такою мовою, якою вони були писані, тобто українською літературною мовою. Тимто, "Слово" перше почало ширити культ Шевченка в Галичині. В 1862 р. львівський купець Михайло Димет привіз з Києва Шевченкові твори, якими захопилася галицька молодь, про що з одушевленим згадує навіть москвофіл, історик Филип Свистун, що після Дідицького був редактором видань "Общества ім. М. Качковського". Під впливом Шевченка галицька високо- й середньо-шкільна молодь у 60-тих рр. XIX ст. ходила в козацьких строях, якими захоплювався й старий Качковський. Йому піднесла народовецька молодь збірку віршів з присвятою, започаткованою від Шевченка, що "будеш батьку панувати, поки живуть люди", за що, очевидно, Качковський нагородив своїх звелічників гонораром.

Під впливом творів Шевченка присвоювали собі галичани назву українці. Тимто з огляду на спори щодо національної назви в тому часі, назва товариства "ім. Шевченка" застала спору національну назву. І як культ Шевченка започаткував тісніші культурні зв'язки між Придніпрянщиною й Галичиною, то годі було вжити іншої назви для основаного в 1878 р. у Львові літературного товариства, що мало спершу за завдання зближувати на літературному полі дві вітки одного народу, поділеного російсько-австрійським кордоном.

Товариство ім. Шевченка видало в першу чергу твори свого патрона, видало літературний журнал "Зоря" та деякі шкільні підручники. Потребу українських наукових видань склонила його членів

перетворити в 1892 р. товариство на "Наукове Товариство ім. Шевченка", що почало видавати науковий журнал "Записки Наукового Товариства ім. Шевченка", які знайшли признание серед наукових кругів усіх народів. Навіть російські вчені цінили "Записки Н. Т. Ш." більше як галицькі москвофільські "Научно-литературні збірники галицько-руської матиці". З огляду на потребу об'єднати в собі і наукових працівників і прихильників української науки Наукове Товариство ім. Шевченка гуртує в собі дійсних і звичайних членів. Дійсними членами є наукові працівники, вибрані за свої оповіщені друком праці в якійнебудь мові, але з ділянки української науки та з обов'язком далі працювати над її розвитком. Дійсними членами можуть бути вчені інших національностей. Дійсні члени складають три секції: Історично-філософську, філологічну і математично-природописно-лікарську, що на своїх засіданнях і спеціальних комісіях обговорюють праці для друку в виданнях НТШ. Секції, кожна з окрема вибирають нових дійсних членів зі своїх ділянок. Звичайним членом НТШ може бути кожний український громадянин чи установа, що своєю щорічною членською вкладкою спомогає видавничу діяльність Т-ва.

Найбільшу наукову діяльність розвинуло Наукове Т-во ім. Шевченка за часів свого голови історика Михайла Грушевського з Києва, що був професором Львівського університету в 1894-1914 рр. (го- ловою НТШ від 1897 р.). За часів польської окупації західної України видавничу діяльність НТШ дещо змаліла з огляду на фінансові труднощі, але ніколи не припинялася. Припинена була діяльність НТШ советською окупацією Львова в 1939 р., що злучила НТШ з польським закладом ім. Оссо- лінських; перетворюючи їх у філію "Академії Наук УРСР". Німецькі окупанти не дозволили також на відновлення діяльності НТШ й тому дійсні члени відбували свої засідання не офіційно; обговорювали свої праці, але не могли їх друкувати.

Щойно на скитальщині дійсні члени НТШ відновили діяльність свого товариства в Мюнхені (Баварії) перед двома роками, з головою проф. Іваном Раковським, який очолював в старому краю д'ять років до Другої Світової Війни. Член Головного Відділу НТШ, проф. Микола Чубатий зорганізував Американський Відділ НТШ в Нью Йорку, до якого належать члени на теренах Америки. Американський Відділ НТШ підпомагає діяльність осередку в Мюнхені, що видає "Записки НТШ", журнал "Сьогоднішнє й Минуле", "Хроніку НТШ", Енциклопедію Українства, пригтовляє збірники "Україна під Советами", 600-ліття українсько-польської боротьби за західно-українські землі тощо.

Розуміючи вагу наукової діяльності НТШ для української національно-визвольної політики, все українське громадянство на захід від залізної застави повинно підтримувати її своїм ювілейним даром і масовим членством НТШ.

УЛАС САМЧУК

СОНЦЕ З ЗАХОДУ

РОМАН.

42)

Потім кінець. Кримський вставляє ще кілька слів після слова. — Світові тяжко щось довести словами, — каже він. Кінець. Всі встали. Кримський робить кілька кроків вперед і розмашно відчиняє половину дверей. До них увірвалася музика й пісня. У блакитному тумані сидять постаті, на білих столах блищать скло. Тісним проходом квапляться обкладовані кельнери у смокінгах, а біля заставленого буфету стоїть високий, трістийний січовик, що швидко наливає зелені чарки густою і пахучою рідиною...

Незнайомий индуського вигляду.

Лишається порожній стіл у самому куті, біля якого чомусь стоїть цього вечора широке фортепіано. До цього часу воно стояло там, де оркестра. Тепер воно при вхіді в куті, де сидять закордонні журналісти, — нечинне й мовчазне.

У залі танцюють. Повільно і по-своєму урочисто гойдається в диму танець. В його приливах і відливах, в його лоскотливому шумі, вигинаються жіночі постаті з величкими вирізами на плечах. Музика звільня обдмухує їх, обдмухує пінним струмом неволю.

вимого подиху приваби.

У цьому прекрасному виріпливе і обертається Володимир Кримський. Він залишився Кальчука і колег. Ось він тут, і в його обіймах Ольга — сьогодні скромна і звичайна. Довгі, тонкі ноги Кримського легко роблять такти танга. Ольга повільно наближається до нього, і їй хотілося б багато дечого сказати якраз цього вечора. Але він мовчить. Здається, мовчить навмисне.

Життя в залі йшло своїм, уже знаним ходом. Були тут різні люди. Журналісти сиділи гуртом в куті, біля великого круглого столу. Містер Вінч і гер Гавфзі своєю жінокою сиділи окремо і завзято курили. Січовий стіл так само завантажений січовими старшинами. Письменник Гірчак зі своєю бородавкою на чолі і закладеними на неї окулярами, як звичайно, крикує владу, пресу і цілу політику націоналістів. Появився

і зник Рогой, появилася і зник Роговий. Багато тих більших появляється і зникає. А молоді виблискують, мов самоцвіт, і використовують насолоду танцю до кінця...

За вікнами ніч, чорна ніч, своєрідна й вибагливо тривожна. Мотори авт гудуть, мов схвилювані мухи. Дзвенять телефони. Над горами летять юрбою пелехаті вітри. Вичувається сторожка напруженість. З висоти сходять чорні полчища, що оточують простір, і шум ріки, і тишу сірих хаток...

Кримський, осяяний сльвом, ступає у напрямі виходу. Під його руку вложила свою руку Ольга. Їх ноги ступають в такт. І коли вони проходять біля столу, де сидить Лукач, де перед тим сидів сам Кримський, він бачить там незнайомого добродія з виглядом индуса чи перса в одязі бронзової барви, у чорній, плете-

ній краватці. Кримський з Ольгою проходять мимо, ступають далі, виходять у середню залу, виходять у коридор, підіймаються по дерев'яних сходах до мансарди.

Потім вони сидять у кімнаті, де панує своєрідний, вишуканий непорядок, старанно підтримуваний мешканцями цього чарівного місця. Ольга сидить на так званій канапі під витинками сцен з "Фавста". Вона має злегка туманні очі. Її шіпки дещо бліді. Під чорні брови делікатно підкреслюють невеличке чоло.

— Ви говорите мені про призначення, — продовжує Ольга мову. — Ви переконані, що таке існує?

— Переконаний, — каже твердо Кримський. — Майте на увазі, що я, ось такий, який мене зараз бачите, мав тисячу нагод вже не бути. А ось я є, і ви можете торкнутися мого серця. Своїми пальцями. Це добре, Ольго, що ви

жили, як росте трава, як тече вода в Тисі. Не думати про речі, що нас оточують, це найкраще. Бо тоді ви живете якраз святим поведінням, не турбуючись ніяким призначенням. Але майте на увазі, що у нашій голові сидить мозок, що завжди хоче знати причини нашого поачку. А чому, а що, а як, а для чого? Ми вічні діти, що ставимо вічні питання і хочемо на них відповісти...

— Це по-вашому звється розвивати свою душу? — питає Ольга і дивиться униз, на свої ноги. — Може бути і так. Дух, душа... Так. Можна їх усвідомлювати. Можна їх постійно в собі чути. Це так, як нігті ваших рук, які ви починаєте вкривати лаком. Ви тоді їх маєте на увазі, коли доводиться торкатись пальцями чогось брудного...

(Дальше буде).

Максим Подорожний.

СОВЕТСЬКИЙ ЗЛОЧИН НАРОДОВБИВСТВА У ВІННИЦІ

(Продовження)

В місті жаху і смерті.

Ще перед полуднем потяг зупинився на станції у Вінниці — місті смерті. Люди з клунками позіскакували з вагонів та широким бульваром Коцюбинського, описали по сильно хороненому військовою сторожею дерев'яному мості через Бог та знову Українським проспектом всі гуртом йдуть мовчки. Ніхто не питає за дорогою, ніщо нікого не цікавить, ані люди, ані речі. В продовженні Українського проспекту починається Літинське шосе і туди епрямовують свої кроки подорожні. При цьому шосе в трьох місцях: т.зв. "Парку Культури" і відпочинку" по правому боці шосе, на старому кладовищі по протилежному боці та в овочевому городі в деякому віддаленні почали розкопувати масові могили і з них витягають перегнілі вже трупи людей, з пов'язаними назад руками та з'дірами від куль в потилиці. Цих трупів сотні, тисячі. Шораз відкривають нові могили і шораз добувають нових трупів. Страшний труп'яний сморід чути вже здалека. З усіх околиць України, головні з Поділля, з'їжджаються люди шукати вістки від заарештованих перед війською своїх рідних. Підступачи до цих місць жаху і смерті у Вінниці, вони зривають в придорожніх ровах гостро запахні траву і тримають їх біля носа і рота. Під знаком цього жаху і смерті стояло ціле місто Вінниці і в деякій мірі ціла Україна. Бо вістка про відкриті масові могили розійшлася блискавкою. Я бачив, як одна бабуся тільки підступила до розкопаних на сонці видобутих свіжих трупів, зразу відкинула свій клунок та з криком підстріленої пташки впала на першого з них. Він розлізся їй під руками, а люди піднесли старушку та її напів неживу примістили на траву поблизу. Опритомівши, жінка оповіла: вона сама аж з Чернігівщини. Їй три ночі за порядком снівся їй заарештований в 1937 році син і рідив їй піти до Вінниці та розпитати за ним. Вона цілий тиждень була в дорозі. У Вінниці люди зразу скерували її на місце розкопок і вона в першому трупі пізнала свого сина. Таких трагедій траплялося десятки кожного дня.

В днях від 24-го червня до 25-го серпня 1943-го року у Вінниці розкопано в трьох місцях всіх разом 91 масових могили і з них видобуто 9,432 трупів, в тому 169 жіночих. На підставі особливих знаків на тілі та головному одязі і документах зідентифіковано всіх 679 трупів, між якими було 490 українців, 28 поляків та 161 точно не встановлених, між ними деяка кількість осіб жидівської і російської національності. По професії між зідентифікованими — як це встановила міжнародна комісія — було: 225 колгоспників, 54 колгоспників,

119 робітників, 92 урядників та 183 з-поміж т.зв. трудової інтелігенції, між ними теж священники. Масу незідентифікованих трупів творили, як це можна було вносити по одягах, теж головні селяни і робітники. Розкопками керувала окрема судово-лікарська комісія, зложена з німців та при співпраці одного українця, доцента д-ра Дорошенка з Вінниці і професора Краснодарського університету, д-ра Малініна, росіянина. При розкопках, докопаннях та ідентифікації допомагало теж місцеве населення. Всі розкопки оглянула, перевірила та видала свою оцінку міжнародна судово-лікарська комісія з країн німецьких сателітів та з нейтральних. Самі розкопки та витягання трупів виконували карні в'язні місцевої тюрми. На базі цих всіх докопаннях і проголошених описів матеріалів, як теж на підставі власних спостережень та численних розмов з іншими свідками і очевидцями з-поміж місцевого населення, подаємо далі ці точні дані про розкриття цього страшного злочину. Факт, що розкопки зроблено та докопання переведено під час окупації України не менш жорстоким і злочинним нацистським ворогом людства, в нічому не зменшує цього більшовицького злочину та вартості переведених докопаннях. Німці допускалися подібних злочинів, але своїх вони нікому не показували і не досліджували. Це зроблено описів в Нюрнбергу. Але у Вінниці вони дослідили злочин свого педантного більшовицького соратника з типовою німецькою солідністю. До того навіть не треба було додавати жадної пропаганди, бо сам злочин не говорив, але кричав найстрашнішою мовою.

При цьому треба додати, що факт розкриття цих більшовицьких злочинів у Вінниці міг мати тільки дуже малий вплив на наставлення місцевого населення до німців, що цілком не скривало своєї ворожості до них. Навпаки, проклинаючи більшовицьких авторів цього розкритого страшного злочину, люди часто за одним разом проклинали і нових німецьких злочинців. Та про це описі. Докіщо — хай говорять факти.

Большовицький терор шаліє.

В свіжій пам'яті мільйонів людей поневоленої більшовизмом України це був трічі проклятий, голодний 1933-й рік. Ще не забулися найстрашніші сцени опухлих з голоду людей та стоси вбраних в шкуру людських кісток по вулицях і дорогах. Державні гробокопатели не могли дати собі ради. Приходили до хати, де лежав вже з типовими ознаками голодної смерті труп батька, та, щоб не вертатись за кілька днів вдурге, забирали рівночасно опухлу вже з голоду матір і дітей, бо в кого вже пропуклася опухлина, для

того нема рятунку. Та й який рятуюнок, як в селі вже і кору з дерев пообгризали. Ще тільки череди нежитих з голоду дітей часом воліли за собою свої вже теж опухлі нозенята та намарно просили: "дядя, дядя, дай хоч картоплину". А хто ще жив, оповідав страши, макабрічні сцени людодства: там мати дитину свою з'їла, там діти з'їли вмираючого старця, там знову пропали без вісті. А в той сам час в Одеському порті навантажували на пароплати 5-7 кілограмові мішочки прекрасної пшеничної муки та з допискою "Излишки СССР" вислали закордон, вислали подарунок "гніним і голодним пролетарям" західних країн в доказ совєтсько "раю на землі". А ці приймали це та й собі повторювали до проклятих забірчану фразу совєтської пропаганди, що "жити стало краще, жити стало веселіше", яку мусіли повторювати й самі ті, що в тому "раю" гинули з голоду.

Все це ще було аж надто в свіжій пам'яті населення України, як в роках 1936, 1937 і 1938 на нього знову спала страшна змора більшовицького терору. Справді, ніхто не знав ні дня ні години, коли під його хату заїде "чорний ворон" — крита чорна автомашинка НКВД, в якій зникли в мільйони невинних людей. Під хату колгоспника, ремісника, робітника, інтелігентів заїжджав цей "чорний ворон" найчастіше вночі, кати з НКВД зразу переводили трус, або й без тусу накапували збиратись батькові, синаві, а часом і цілій родині. Що було причиною арешту? Те саме, що й причиною голоду: жадоба крові кремлівських опирів. Всіх арештовано під закидом, що вони "вороги народу". Безпосередньою причиною такого арешту часом могла послужити картонка від рідних з Польщі, Франції, з Америки чи з іншої закордонної країни. Часом під час тусу знайшли такий доказ злочину, як хрестик, богослужбову книжечку, чи іншу ознаку релігійності. В інших випадках арешт наступав на часом навіть анонімний донос. Полялися дві сусідки й вистачило одній з них пустити погослу, що чоловік другої є "ворогом народу" і довго не потривало, як під їх хату заїхав "чорний ворон". Ще в інших випадках причиною доносу могла бути заздрість чи власне безвихідне положення. В Совєтах завжди відчувався найбільший брак мешкань. І не один бездомний придбав собі квартиру свого ближнього, денунціюючи його як "ворога народу". Звір'ячий совєтський режим часто перемілював у звірів і людей. А "чорний ворон" повним газом тісно вганяв по оселях, навіваючи смертельний страх на населення.

Ця масова філя арештів і терору почалася головню в 1937 році і тривала в 1938 та продовжувалася аж до вибуху війни. Навряд чи в Україні найшов би одну однісеньку тільки сім'ю, яка в той спосіб не втратила батька, матері, сина чи кого-будь іншого з рідних. Тюрми були туго начені засудженими без суду Богу-духа винними "ворогами народу".

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЬО ЙОРК, Н. Й.
Святочний вечір в пам'яті героїв.

Організація Оборони Чотирьох Свобід України, Відділ ч. 2 в Нью Йорку, влаштувала дня 20 лютого в аудиторії Ірвінг Гай Скул святочний вечір в пам'яті героїв. На вечорі виступив мішаний хор церков в. Юра, під управою дир. Т. Онуфрія, з цілим рядом пісень, що підкреслювали характер свята, Отже по американським гимні хор відспівав С. Людкевича — М. О. Гайворонського — За Тебе Україно, М. Леонтовича — Козака несуть, Я. Ярославенка — Журавлі, Г. Лукова — Сухая верба, М. О. Гайворонського — Ой у славі Львові, з деклямацією М. Лісевича, та О. Кошиця — Уже літ за двісті. Треба підкреслити, що завдяки жертвенній праці п. Т. Онуфрія хор представив на правду гарно і то так своїм зовнішнім виглядом, як і солідним виконанням пісень.

Зі сольоспівами виступила

співачка п. М. Полинник-Лисогір і виконала прецизно і з чуттям С. Людкевича — Нині миру є спасення, О. Степового — Розвіється з вітром, та М. О. Гайворонського — Дума.

Другий сольіст вечора, знаний співак п. О. Стецур, дав нагоду знову почути свій гарний голос у виконанні з незрівняною інтерпретацією пісень С. Людкевича — Ой вербо, вербо, В. Барвінського — Псалом 94 і О. Бобикевича — Дума. Фортепіанний супровід сольістам вела вправною рукою п. Оля Дмитрів.

Повні мінливіх настроїв поєзів О. Олеся — Він ждав і молодого, надійного поета Б. Александрова Гребінського — Ія, виголосила з глибоким зрозумінням п. М. Кобрин-Кокільська.

Цілість вечора заокруглив д-р В. Катина своїм змістовним, ядерним та з вервою виголошеним рефератом.

Симпатичний вечір закінчив хор бадьорими М. О. Гайворонського — Живи Україно, І. Недільського — Засяло сонце золоте і національним гимном.

Скромна але, зі смаком удекорована сцена була ділом рук мистця п. Я. Баранського. Недотягнення, від якого все це не можемо виличитися, це обов'язкова неточність публіки.

Емко.

ШКАГО, ІЛЛ.

40-ліття Братства св. Стефана, відділ ч. 221 У. Н. Союзу.

Сорок літ в житті звичайного смертельного це вже більша половина віку, а в життєвій організації це певного роду рекорд. Відділ ч. 221 У. Н. Союзу в Шкаго, дожив такого віку і цей факт відзначено офіційним торжеством ювілеєм.

Відділ ч. 221 це один із найбільших відділів У. Н. С. в середніх стейтах Америки, як членством, так і маетком. На його довгий вік і його розвиток вплинули сприятливі обставини, рухливості, солідності урядників, добайливості членів про свій відділ і в неمالій мірі вербування членів організаціями У. Н. С. п. Білєцьким, а в останніх часах і п. Іванчуком.

Заслуга членів відділу виявилася не лише в тім, що він дожив вже поважного віку і має майже 700 членів та не малельке майно в готівці, але в тім, що він має найбільше активних і здібних членів, які поза союзовими справами ведуть громадську працю на інших ділянках українсько-американського життя. За ініціативою певних одиниць і за старанням і працею членів та великою грошевою підмогою Братства св. Стефана, як рівно і при допомозі інших союзових відділів і українського місцевого громадянства, українці на Норт Сайд-Шкаго діждались того, що нині мають, хоч і скромний, але свій власний Союзний Дім. Є вже при домі і невеличка бібліотека, з якої користають тепер головню нові імігранти, голодні української книжки.

Члени Братства св. Стефана старались завсіді своїми культурними силами і організаційськими здібностями йти в перших рядах українського життя і підсилювати всякі українські добрі почини теж і на громадським і на політичнім фронті. Льояльність і патріотизм до своєї нової батьківщини Америки і пам'ять та любов до своєї старої батьківщини України це ті гасла, за якими Братство св. Стефана йшло і йде весь час свого існування. В останній світовій війні наш відділ зложив кільканадцять своїх молодих членів (в

американській армії і флоті) на жертвинку Америки, в її обороні й в боротьбі за вільне життя для всіх народів світу. Одиноким живим свідком існування нашого відділу від самих його початків аж до сьогоднішнього дня є п. Гайович, його перший секретар, мила і добродушна людина, якого присутні сершено вітали і який з нагоди такої радісної хвилі промовив до присутніх кілька слів.

Ціле торжество 40-літнього ювілею пройшло з великим ентузіазмом і успіхом. Наш ювілей вшанував головний представник У. Н. С. п. М. Мурашко, який приїхав, щоб виразити нам слова признання від Союзової братії. В своїм короткім і дружеськім слові п. Мурашко дав кілька практичних порад на будуче. Господарем свята-ювілею був довголітній голова Братства св. Стефана п. Васильовський, який на початку привітав присутніх і проводив програмою. Програму почала відспіванням американського гимну п. Ліліан Опихана, наша українська популярна співачка, яка впродовж програми відспівала дві пісні і ще "додатково" на кінце бажання публіки.

При піані акомпаніювала п-ні Е. Федорців. Фінансовий секретар п. Т. Шпікула подав історію розвою Братства від перших його днів аж по сьогодні; касієр п. Д. Максимюк розказав про фінансову сторінку, яка говорить, що фінансова господарка велась добайливо, без зайвих витрат, маючи на оці потребу своїх членів. По померших членах відправилась в той день заупокійна Служба, а присутні на згадку про них вшанували їх пам'ять повстанням з місць. Присутній на салі організатор У. Н. С. п. Д. Білєцький сершено і з радістю привітав всіх учасників ювілею та побажав всіх благ на будуче. Рівнож привітав зібраних головний контролєр У. Н. С. інж. Ст. Куропас, який підкреслив, що сила У. Н. С. лежить в 100% членстві, то значить, що цілі родини повинні належати до У. Н. Союзу, а не лише батько чи мати.

Для різноманітності програми відіграв скрипкове солю молодий Тарас Шпікула, а на піані Ірина Баран. Обидвоє є учениками української парохіальної цілоденної школи і членами 221 відділу У. Н. С.

На свято ювілею загостив також другий головний контролєр У. Н. С. п. Іванчук (тимчасово в Шкаго), який виголосив коротке слово.

(Докінчення на стор. 4-тій).

TO ENJOY THE FINEST
TELEPHONE SERVICE . . .

Unless you're sure ...
better check the number!

Some numbers are called almost every day—and they're easily remembered. But even the best memories are likely to play tricks with numbers that are used infrequently. The resulting wrong numbers lead to delays in getting your call through, and cause annoyance to other people.

Unless you're certain of a number, it's wise to look it up before you place your call. Your Business Office will gladly provide you with a handy Personal Telephone Numbers booklet so that you can jot down numbers for handy reference.

NEW JERSEY BELL
TELEPHONE COMPANY

УВАГА! УКРАЇНЦІ М. НЬО ЙОРК І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

Цим подасмо до відома, що старанням ТОВАРИСТВА „СОБОРНА УКРАЇНА“ В НЬО ЙОРКУ Д-р ЯКІВ ЗОЗУЛЯ дасть ДОПОВІДЬ на тему: „ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ“ В НЕДІЛКУ, 13. БЕРЕЗНЯ 1949 В САЛІ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ 334 E. 14th Street, New York City.

Початок доповіді в год. 2. пополудні. — Вступ вільний. Шановні Громадяни! Д-р Я. Зозуля недавно приїхав з Європи і сам членом Української Національної Ради — то ж приходить всі доповідати, з певних джерел, як вона була покликана до життя, яка її діяльність на сьогодні і в недалекому майбутньому на еміграції.

Управа Тов. „Соборна Україна“ в Нью Йорку.

НЬО ЙОРК, ІРВІНГТОН, Н. ДЖ. І ОКОЛИЦЯ — УВАГА!

Українська Православна Громада
В НЬО ЙОРКУ

— влаштує —

ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ
С В Я Т О

В неділю, 13-го марта (March 13) 1949

В СІЧОВІЙ ГАЛІ, 508 - 18th AVE.

(UKRAINIAN SITCH HALL, NEWARK, N. J.)

Початок о годині 3. пополудні.

На цему концерті співати буде знаний в Ньюарку хор проф. Кириченка. Сольову точку виконає прибувша зі скитальщини п-ні Роговська, оперова співачка. На піані буде акомпаніювати п. Кривенька. Святочну промову виголосить Василь Кузіл.

Просимо Шановних Громадян Ньюарку і околиці прийти на це свято і віддати поклін найбільшому генієви України. Комітет.

УВАГА! — НЬО ГЕЙВЕН І ОКОЛИЦЯ!

Аматорський гурток „БАНДУРИСТ“ при церкві св. Михайла в Нью Гейвен

відіграє представлення Тобілевича в 5 діях

БЕЗТАЛАННА

В СУБОТУ, 12. БЕРЕЗНЯ 1949

В ЦЕРКОВІЙ САЛІ, 127 Парк Ст., НЬО ГЕЙВЕН, КОН

Початок в годині 6:30 ввечір. — Вступ 75¢

Чистий дохід призначений на будову нової церкви. Просимо до численної участі.

Старші аматори та нові прибувші сили зі скитальщини докладають всіх старань, щоби відкрити заслону рідної землі.

ВІДОМА АРТИСТКА-СПІВАЧКА

Ольга ЛЕПКОВА

виступить зо своїм власним КОНЦЕРТОМ в ТАВН ГОЛ в Нью Йорку, в вівторок, дня 5. квітня 1949. Початок година 8:30 ввечір.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

(Докінчення зі стор. 3-го).

На ювілей завітали також представники інших союзних гідів, як також і деяких українських інституцій, які в імені своїх організацій зложили привіт і жертву-дар для ювілянта. Так: від Т-ва Книжників Ольги промовляла п. О. Чуба (дар \$10); від 125 відділу У. Н. С. п. І. Подола (дар \$10); від 106 відділу п. Я. Коцювського (дар \$10); від Українського Американського Клубу п. О. Забитко (дар \$5); від 55 відділу „Провидіння“ п. Боняківський (дар \$5); від Дирекції Дому Відділів У. Н. С. п. Гр. Дацьків (дар \$10); від Ліги амер. Укр. походження п. І. Ду-жанський. Приємне враження викликали деклямації молоденької дівчинки Ольги Мило-радович, нової імігрантки, родом з Чернігівщини, яка з повним серцем і душею дуже поважно віддеклямувала дві деклямації, „Якби знали пані-ці“, Т. Шевченка, і „Мово рідна, слово рідне“, Воробкевича. Це дійсно була насолода глядіти і слухати маленьку декля-маторку.

Не забули присутні в той торжественний момент згада-ти про тих, яких за доля за-гнала в табори різних країн, про українських скитальників. На заклик президента п. Ф. Васильовського добрі україн-ські Союзівці і добрі україн-ські патріоти зложили на ту ніч \$134, яку то суму виста-но до ЗУАДКомітету у Філа-дельфії.

Ювілей закінчено відспіван-ням цілою громадою українсь-кого гімну.

Останнє слово мав місто-предсідник відділу 221 п. О. Любас, який подякував всім за паскаву участь і труд в у-лаштуванні 40-літнього юві-лею.

По офіційній частині було товариське прийняття гостей і забава з доброю музикою.

Жертвували на скитальців: Бр. Св. Стефана, від 221 У. Н. Союзу \$25; Зложили по \$5: М. Мурашко, Т. Шіпшула, І. Іванчук, П. Гриничин, І. Ма-рушак, П. Дідик, М. Беряк, І. Новіцький; Д. Максимук \$3; по \$2: Ф. Васильовський, І. Брахар, І. Роїк, О. Вишванів, І. Барабаш, І. Мілер, І. Гайо-вич А. Марцінковський; по \$1: Г. Дацьків, М. Микитин, М. Сенів, М. Зуль, К. Падак, М. Васильовський, Я. Бас, Я. Ко-півський, Г. Гарасим, І. Анд-рус, І. Кравс, М. Команишин, П. Стайн, Е. Бабій, Т. Пола-дук, П. Ніколішин, О. За-битко, Д. Хоркавий, М. Рош-ко, М. Токаревич, І. Арсеній, І. Лучків, Р. Кобелецький, Д. Забіяк, В. Горній, К. Горба-чевська, П. Плот, М. Мару-шак, М. Рурка, М. Кметь, А. Олексій, В. Музика, д-р І. Смух, С. Паньків, Д. Білець-кий, М. Демик, М. Любезна, С. Куропас, Н. Ніколішин, Т. Василів, Р. Кілер, Б. Голоский, М. Ракуш, І. Кошур, М. Куль-біда, О. Милорадович. — Ра-зом \$129. — Відділ ч. 379 У. Н. С. (передав п. Семків) \$5. — Разом \$134.

М. Баран, рек. секр.

ВЕСТ КІНГ ГАЙВЕМ, САВТ-ПОРТ, КОНН.

На допомогу скитальцям.

Товариство „Українська Ха-та“ влаштувала новорічну за-баву, підчас якої комітет пере-вів збірку на наших скиталь-ців. Збирали: Марія Клупчак і М. Гудзік. Щира дяка тим, що не забули при забаві за наших рідних. Зібрано \$51.50 і виста-но до ЗУАДКомітету.

Жертвували по \$2: М. Гудзік, П. Дутко, І. Кандит, С. Зелене, І. Маціровський; А. Ланга \$1.50; М. Гудзік \$1.25; по \$1: М. Сендзік, М. Собашко, М. Чаплінський, І. Репко, М. Гай-да, М. Шапанський, А. Мед-відь, К. Кокошка, Ю. Ванат, Ю. Гоголь, П. Клупчак, М. Репко, М. Ванат, П. Собашку, А. Шваляк, М. Бокович, П. Ковальський, М. Качегевич, С. Стенкі, Л. Міхалек, І. Міхаль-ські, Ю. Качегевич, І. Чуба,

ПІДГОТОВЧЕ ЗІБРАННЯ ДО-БРОВІЛЬНИХ РОБІТНИКІВ ДЛЯ ЗУСТРІЧІ УКРАЇНСЬ-КИХ ІМІГРАНТІВ

Нью Йорк. — вівторок 8 бе-резня відбулося в Українським Переселенчій Осередку зі-брання добровільних робітни-ків, які заявили свою гото-вість виходити на зустріч но-во прибуваючим імігрантам зі скитальцями в Європі, коли вони прибувають до ньюйор-ської пристані. Справу реферу-вав ген. директор ЗУАДК д-р В. Галан. Йшлося про те, щоб охотники, між якими є більша частина жінок, почували на собі обов'язок солідарності і вважали свою працю як пра-цю комітету, а не як особисту прислугу. Почуття, що о-хотники представляють ЗУАД Комітет, а не себе самих, до-поможе їм зрозуміти завдання комітету й Переселенного О-середку. Після основної дис-кусії над найменшими недо-маганнями поділено працю о-хотників у причалі в середу, коли прийдуть імігранти кора-блем Марін Флешер. Щоби в майбутності праця йшла біль-ше здійснювано, рішення улаштувати місячні зібрання добровільних робітників і зо-охочувати нових кандидатів голоситися до комітету при зу-стрічі імігрантів у причалах. Найближче зібрання в порозу-мінні з Об'єднаним Комітетом Українських Товариств у Нью Йорку відбудеться після 13 березня.

ГЕН. КЛЕЙ ПОТВЕРДИВ ВИ-РОКИ НА НІМЕЦЬКИХ ЗЛОЧИНЦІВ

Берлін, 8 березня. Амери-канський військовий губерна-тор Німеччини, ген. Л. Д. Клей, потвердив судові вирок-и на 19 німецьких воєнних злочинців, з асуджених за з-виставою окола одного міль-йона жидів. Тринадцять зі ас-суджених мають кару смерті.

З ХРОНІКИ ЖИТТЯ УКРА-ЇНСЬКОЇ ЕМІГРАЦІЇ А ЕВРОПІ.

(УВІ). — З розпорядження Американської Армії в остан-ніх тижнях розв'язано два ве-ликі українські табори „Піо-нір“ і „Латгарде“ в Ашаффен-бургу. З шістьох тисяч україн-ців в Ашаффенбурзі 2,700 на-іхалися до 10 різних таборів, а інших перенесено до таборів „Артільері - Казерне“ і „Воя-Брюле“ на терені Ашаффен-бургу.

Наприкінці минулого року за ініціативою інж. А. Кішки в столиці Бельгії, Брюсселі, створено окремий комітет, за-данням якого є студіювати проблеми, зв'язані з україн-ською еміграцією в Бельгії та всебічно познайомлювати чу-жинців з українськими спра-вами.

Ф. Дамелек, С. Пархімович, Л. Вієвський, Зданович, Остпо-ницький, І. Марушак, Колод-ський, Сринський, Кареч, А. Па-зідант, Н. Н. Н. Н. Н. Н. Н. — Разом \$48.75. — Дрібними \$2.75. — Разом \$51.50.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „Свобода“.

„ЧЕРВОНІЙ ДЕКАН“ — РІЧ ПРИ-РОДНА — З ЧЕРВОНІМ. Це Ро-лет Джансон, Кентенберський де-кан, кого називають „червоним“ за його потурання політиці Крайля. Знаючи про процесі Віктора Кра-вченка в Парижі, закликає, що йому советська влада заявила, що в Ро-сії існує повна релігійна свобода.

ШУКАЮТЬ СВОІХ РІДНИХ

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

17,368 Луїсв Йосифа і сина з с. Новосілів (Зборів) від жини Луїсв Анелі з Африки.

17,369 Бабій Анни з дому Мороз з с. Волосівки (Збо-рів), о. Володимира Андруш-ків з Львова від Анни д. Сто-хової зам. Оліїнік Анни і Пе-тра.

17,370 Совирда Розалії, Го-руц Миколи з с. Фолуш (Яс-ло) від Совирда Григорія.

17,371 Гриник Ілька від Бо-нар Петра.

17,372 Забавський Федька з с. Грудя (Самбір) від Заб-авський Володимира.

17,373 Колган Йосифа від Бакаленко Марії.

17,374 Кривиних і знакомих зі Снятина від Вакарук Петра.

17,376 Степшишин Марії зам. Семчишин з пов. Камінка Струмилова від дочки Стець-ків Еви з с. Полонича.

17,377 Дробота Василя і Йо-го сина Степана з с. Ніша (Зборів) від Пуковський Во-лодимира.

17,378 Яцик Семена та рещ-та кривиних з с. Піддубці (Рав-а Руська) від доньки Марії, Я-цик Павліни.

Голоситись на адресу:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN
RELIEF COMMITTEE
P. O. Box 1661, Philadelphia, 5, Pa.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 21. лютого 1949 року по-мер у 62. році життя

ДМИТРО ПАСЛАВСЬКИЙ,
довголітній член Бр. св. Стефа-на, від. 221 У. Н. Союзу в Шпа-го, Іл.

Покійний походив з села Ку-пичівки, пов. Жовка, Зах. Укра-їни. Похований у глибокій смутку цілу свою родину.

Похорон відбувся 24. лютого при участі родини, членів від. 221 і знайомих з укр. кинтар св. Ніколая. — В. Н. П.

Т. Шіпшула, секр.

В КНИГАРНІ „СВОБОДИ“ МОЖНА ДІСТАТИ ТАКІ

ВИДАННЯ:

Лев Биковський: Апостол новітнього українства (Юрій

Липа) 10 цт.

Лев Биковський: Україна над Океаном 15 цт.

Гайдиць Грібах-Туган: Новітнє турецьке красне пис- менство 30 цт.

ТАРЗАН, ч. 2048. Тарзан на чатах.

Перший вистріл Редзіка ски-

бнув цілковито...

...та коли він упав під уда-

ром Тікара, він вистрілюв зно-

ву з близької віддалі.

Полишивши молодого льва

яку убитого, Редзік звернув у-

вагу на свою плінницю, одна-

че вона цезла.

Підчас того, як він шукав за

слідом по Джелі, вострий слух

малпочовика зачув далекі

вистріли.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Стефана, від. 221, відбудуться в суботу, 12 березня, в го-дині 7. вечір, в домі Громади, 3322 Н. Лаврено ул. Просимо всіх членів, місцевих і позаміських, бути при-сутними на зборах, бо маємо кілька важних справ в користь Вратства і Союзу. — За уряд: І. Жмунтин, предс.; В. Мушинка, кас.; А. Хро-мняк, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбудуться 13. березня в годині 12. по-лодні, в домі Лівного. — І. Шегера, пр.; Л. Мартинець, кас.; Н. Лівний, секр.

ТОМАСТОН, КОНН. — Тов. У-країнська Січ, від. 421, повідомляє, що збори відбудуться 12. березня в українській галі на Проспект ул. в 8. годині вечір. Просимо всіх членів прийти на квартальні збори. — За уряд: Т. Микитин, предс.; М. Штенська, кас.; Ф. Чеснік, секр.

БРОНКС, Н. П. — Тов. Згода, від. 210, повідомляє своїх членів і членів, що квартальні збори відбудуться в суботу, 12 березня, в годині 8. вечір. Просимо всіх членів прийти на час збори відбудуться там, де значилося. — Т. Давидів, предс.; С. Заводовський, кас.; М. Франко, секр.

НЬО ЙОРК, Н. П. — Укр. Зал. Бр. св. Володимира, від. 180, по-відомляє своїх членів і членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 12 березня, в годині 8. вечір, в церковній галі при 7. вул. Просимо всіх прийти на час, бо маємо важні справи до пологодження. — Уряд.

НЬО ЙОРК, Н. П. — Перші квар-тальні збори Тов. Дністер, від. 361, відбудуться в суботу, 12 березня, від. 28. Іст. 7. вул., точно в год. 8. вечір. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до пологодження. — За уряд: Н. Ле-вочко, предс.; І. Шемей, кас.; П. Кучма, фін. секр.; С. Левко, рек. секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Отрим под-ляється до відомості всім членам Тов. ім. Д. Вітовського, від. 375, що міся-чні збори відбудуться в суботу, 12 березня, в годині 1. пополу-дні, в домі У. Н. Союзу, 847 Н. Френ-клин ул. — За уряд: І. Чопик, гол.; С. Пилик, секр.; П. Іваш, секр.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. — Бр. св. Івана Христителя, від. 270, по-відомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 12 березня, в годині 7.30 вечір, в У. Н. Домі. Обов'язком кожного члена є прийти на збори в означений час. На збо-рах будуть рішені нові справи. — В. Вутовський, рек. секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори Тов. Єдності, від. 183, відбудуться в не-ділю, 13 березня, в годині 1. по-полу-дні, в домі Горюхак, 847 Норт Френклин ул. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є багато справ до пологодження. — М. Наранч, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Бр. св. Арх. Михайла, від. 142, повідомляє всіх своїх місцевих і позаміських членів, що перші квартальні збори відбудуться в суботу, 12 березня, в галі У. Н. Союзу, 212 Фултон ул., в годині 7. вечір. На порядку на-рад буде звіт уряду і контр. комісії. Довгочасні членів просимо сповни-ти свій обов'язок, щоб не наражува-лись на суспензю. Нових кандидатів в члени приймаємо без вступного і без оплачування лікарських опла-т. — За уряд: А. Полінич, пр.; П. Остапчук, фін. секр.; М. Марко-вич, кас.; С. Пограничний, р. секр.

НЬОАРК, Н. ДЖ. — Місячні збо-ри Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, відбудуться в суботу, 12 березня, в годині 7.30 вечір, в галі укр. правосл. церкви, 675 Савт 19. вул. Просимо членів прийти на збо-ри, бо маємо багато важних справ до пологодження. — Г. Дорошенко, предс.; А. Баран, кас.; А. Мудров-ський, секр.

БРИДЖПОРТ, КОНН. — Тов. У-країнська Січ, від. 69, повідомляє всіх своїх членів і членів, що квар-тальні збори відбудуться в суботу, 12 березня, в У. Н. Домі, 617 Галлет ул., точно в 7.30 вечір. Обов'язком кожного члена є прийти на квартальні збори, бо будуть важні справи до вирішення. — М. Галь-кевич, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Бр. св. Петра і Павла, від. 102, від-будуться в суботу, 13 березня, за-різ по другій Ст. Воні, в галі церквині, 2280 W. 7th. — За уряд: Н. Демка, предс.; В. Жук, кас.; Н. Вобочко, секр.

КЛІВТОН, Н. ДЖ. — Тов. Укр. Січ, від. 182, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 13 березня, в годині 2. пополу-дні, в галі парафіяльній, 45-47 Гопп Еве, Пасейк. Просимо членів прийти на збори на час, бо є де-які справи до пологодження. „Дов-гочасні членів мають вирішити свої застарілі вилдади, бо їхня будуть сусупдомани. — І. Живинський, пр.; Г. Ясків, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. — Збори Сестр. Родж. Пр. Богородиці, від. 216, відбудуться 13. березня точно в годині 2. пополу-дні в парафіяльній селі. Повинні всі членів членів є прийти на ці збори. В проголоше-ні вибори уряду на 1949 рік через помилку пропущено контр. комісію, а-це: Анна Стефанів і Параскевія Мадяк. — А. Снідська-Заготинець, секр.

СІНТРАКЮЗ, Н. П. — Укр. Тов. Січ, від. 39, повідомляє усіх членів, що місячні збори відбудуться в не-ділю, 13 березня, в годині 3. пополу-дні, в селі У. Н. Союзу. На цих зборах будемо приймати нових членів до Тов. і до У. Н. Союзу. Просимо членів явитися на ці збори на час і вислати всі свої діти до своєї рідної організації. Обов'язком кожного члена є прийти зі собою хоч одного нового члена. На цих зборах є важні справи до полого-дження. — І. Каменюк, рек. секр.

ФРЕНКФОРД, ПА. — Тов. ім. Д. Вітовського, від. 268, повідомляє, що місячні збори відбудуться в суботу, 12 березня, в домі Укр. Горо-жан на Wakeling St., точно в годині 7.30 вечір. Просимо довгочасних членів прийти зі своїми вкладками. — Т. Родін-ський, секр.

ПОШУКУВАННЯ

ГРАВ МИХАЙЛО з Запорожжя, пов. Львів, пошукує ГРАВА МИХАЙ-ЛА, старого імігранта з цієї самої околиці. Зголоситися на слідуючу адресу:

PHILIP JASNOWSKI

R. D. No. 1, Sharpville, Penna.

Шукаю рідного брата ТИМОФІЯ КАРПЮКА, родженого 1894 р. в Тучапі, Снятинщина (Sniatyn). Ви-їхав до Америки в 1913 році. До 1939 року знаходився в Oakland, California. Хто про него знає, або він сам, хай пише: WASYL KARPIUK, Tattershall-Thorp Hostel, Coningsby, Lincs, England.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

Пішіть по каталогу.

С. О. Д. не виснажено. Замовле- ня посилайте до:

UKRAINIAN BAZAAR

170 E. 4th ST.,

New York 3, N. Y.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

Пішіть по каталогу.

С. О. Д. не виснажено. Замовле- ня посилайте до:

UKRAINIAN BAZAAR

170 E. 4th ST.,

New York 3, N. Y.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

Пішіть по каталогу.

С. О. Д. не виснажено. Замовле- ня посилайте до:

UKRAINIAN BAZAAR

170 E. 4th ST.,

New York 3, N. Y.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

Пішіть по каталогу.

С. О. Д. не виснажено. Замовле- ня посилайте до:

UKRAINIAN BAZAAR

170 E. 4th ST.,

New York 3, N. Y.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

Пішіть по каталогу.

С. О. Д. не виснажено. Замовле- ня посилайте до:

UKRAINIAN BAZAAR

170 E. 4th ST.,

New York 3, N. Y.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

Пішіть по каталогу.

С. О. Д. не виснажено. Замовле- ня посилайте до:

UKRAINIAN BAZAAR

170 E. 4th ST.,

New York 3, N. Y.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

Пішіть по каталогу.

С. О. Д. не виснажено. Замовле- ня посилайте до:

UKRAINIAN BAZAAR

170 E. 4th ST.,

New York 3, N. Y.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

Пішіть по каталогу.

С. О. Д. не виснажено. Замовле- ня посилайте до:

UKRAINIAN BAZAAR

170 E. 4th ST.,

New York 3, N. Y.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

Пішіть по каталогу.

С. О. Д. не виснажено. Замовле- ня посилайте до:

UKRAINIAN BAZAAR

170 E. 4th ST.,

New York 3, N. Y.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

Пішіть по каталогу.

С. О. Д. не виснажено. Замовле- ня посилайте до:

UKRAINIAN BAZAAR

170 E. 4th ST.,

New York 3, N. Y.

Професійні Оголошення

Dr. S. CHEANOFF

323 — 2nd Ave. (Cor. 14th St.)

N.Y.C. — Tel. GRamercy 7-7497.

Острів до довгочасної надути чоловіків і жінок. Шкіри, X-Ray, Родути жін- кикумо без операції. Переводимо в налізую кроки до супружжя дозволи. Офісний годині: В будні 10-7 P. M. В неділі: 11-1 P. M.

ПРИБОРИ ДО КРАШЕН-НЯ ПИСАНОК

Фарба в порошку зі старого краю

Десять (10) красок: червона, ясна, пічкова, фіолетова, червона темна, жовта, помаранчева, зелена, ясна, з-елена темна, синя і чорна. Ціна за 10-краску \$1.50. Віск пишаний 15 ц. Кістка до писання 15 ц. Крайній шафран 25 ц.

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ „